

Радостта въ Куманово

Следъ прехвърлянето на Страцинската планина, задачата на VII дивизия се разширяваше. Разбитиятъ по цѣлото направление предъ фронта ѝ неприятель се оттегляше, бързайки да се свърже съ пълпачитѣ по Вардарската долина съглашенски войски. За да се попрѣчи на едно такова свързване, което би усложнило работата на цѣлата II армия, полковетѣ отъ дивизията трѣбваше, безъ почивка, да се вдатъ колкото може по на западъ къмъ Скопие, а на северъ, по линията Гиляни—Враня—Кукувица, да се свържатъ съ I дивизия.

До Куманово, само преднитѣ части на колоната имаха близо до р. Пчиня малка престрелка, безъ особено значение.

На 7 октомврий въ 3 часа сл. пладне 2-а дружина отъ полка влѣзе първа въ гр. Куманово, посрещната и акламирана най-сърдечно отъ цѣлото население. Войниците виждаха какъ старци плачеха отъ радостъ — картината остана дълго време жива въ споменитѣ на всички, които този день имаха честь да влѣзатъ въ града.

Отстъпващитѣ сърби бѣха запалили повечето отъ складоветѣ, което заплашваше цѣлостта на града. Въ момента, когато влизаха първитѣ роты, на много мѣста изъ града се извиваха стълбове отъ пламъци и димъ. Само два часа се бѣха изменили, откакъ последнитѣ сръбски части бѣха напустнали града. Навсѣкжде се забелязваха следитѣ отъ паническото имъ бѣгство. Разхвърлени патрони, купища снаряди, изоставени коли и пр.

Веднага въ освобождения градъ се организира първата наченка отъ власть. Назначи се втора дружина охраняваща града, който се раздѣли на 4 участъка, за всѣка рота по единъ. Събраха се по-виднитѣ граждани и се образува първиятъ български общински съветъ, който да може да дава нужднитѣ сведения на командантското управление. За командантъ на града бѣше назначенъ майоръ Марковъ.

Останалитѣ дружини, съобразно съ деня на пристигането имъ, биваха разполагани на бивакъ по следния редъ: 1-а дружина, която пристигна въ града заедно съ втора — премина града и спре на западъ отъ него до гарата. Вечерта сжция день биде повърната, за да преношува въ града, а на другия день биде разположена западно отъ с. Долно-Канаре, въ една кална нива, на открито. 4-а дружина остана въ с. Горно-Канаре, гдето престоя до 10 октомврий.

3-а дружина, подъ командата на капитанъ Задгорски, заедно съ музикантския хоръ на полка и този на 24. п. полкъ съ развѣтитѣ знамена на двата полка влѣзе въ 5 часа сл. пладне въ града и се отправи за гарата, гдето остана на бивакъ. Посрѣщането ѝ бѣше трогателно. Подъ звуковетѣ на марша „Съюзници-разбойници“, изпълняванъ отъ двата найдобри музикантски хорове въ III дивизия, озарени отъ ореола на победата, храбритѣ войници отъ 3-а дружина бѣха пред-